

Dětská psychiatrická nemocnice Opařany

Opařany 121, 391 61
tel.: +420 381 204 211, fax.: 381 204 210
e-mail: dpnoparany@dpnoparany.cz, www: <http://www.dpnoparany.cz>
IČO: 00667421, DIČ: CZ00667421

Baroko v nejčistší podobě: komentované prohlídky v areálu Dětské psychiatrické nemocnice Opařany i pro veřejnost

22.3.2023

Dětská psychiatrická nemocnice Opařany nabízí veřejnosti unikátní komentované prohlídky v jejím areálu, kde se nacházejí skvosty barokní architektury, spojené i se jménem Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Tento český architekt a stavitel německého původu, představitel vrcholného baroka, se podílel i na výstavbě kostela v areálu nemocnice. Kostel podle jeho projektu zde byl vystavěn v letech 1732 až 1735 jako kopie kostela svatého Klimenta v pražském Klementinu. Desítky barokních kostelů, zámků a výstavných domů tak vtiskly i jihočeské krajině její charakteristickou tvář. A veřejnost má možnost si jeho dílo prohlédnout i v našem areálu.

Ředitel nemocnice Michal Goetz uvádí: „Dětská psychiatrická nemocnice se rozkládá na osmi hektarech, kde je postaveno 27 staveb, z toho 4 z nich jsou kulturní památkou. Jedná se kromě kostela dále o barokní bránu sv. Markéty, budovu A spolu s unikátním refektářem (jídlna a obřadní místnost bývalého kláštera) a hodinami na budově A z roku 1895 i vodárenskou věž, postavenou v roce 1901. Sám park s více než 500 stromy, který je osázen jak domácími parkovými stromy, tak i cizími druhy, je také chráněn jako kulturní památka. Jsou zde i zajímavé dřeviny co do druhů či stáří, odhadovaného u nejstarších kolem 130 let. Celý areál představuje z urbanistického i architektonického hlediska hodnotný fenomén, s pozoruhodně příjemnou atmosférou.

Návštěvy veřejnosti jsou možné uskutečnit po domluvě na telefonním čísle **381 204 211**. Park spolu s barokní bránou Markétou si mohou návštěvníci prohlédnout i bez průvodce. Kulturní památky jako je bývalý jezuitský klášter (budova A), jeho interiéry (křížovou chodbu, barokní refektář, muzejní prostory), oratoř (vyvýšené a oddělené místo k modlitbě v kostele se zvláštním vchodem) či vodárenskou věž (pouze exteriér) pak pouze s průvodcem. Více o areálu na www.dpnoparany.cz.

Něco z historie opařanského areálu:

Zmínky o obci Opařany jsou v nejstarších záznamech připomínány jako tvrz s pivovarem, kterou koupil v roce 1268 Přemysl Otakar II. od pražského arcibiskupa Jana III. Poté následovaly další rody, které Opařany vlastnily a přebudovaly. Za husitských válek patřily přechodně k Táboru. Tvrz v Opařanech byla z kamene a dřeva ještě na začátku 18. století. S příchodem jezuitů došlo v Opařanech k rozsáhlému budování. Byly zbourány zbytky staré tvrze i kaple z doby hraběnky Františky Slavatové. Posledním zbytkem tvrze je dvoupatrový sklípek v areálu nemocnice na prvním nádvoří. Stavba rezidence byla započata pražskými jezuiti roku 1717 a dokončena v roce 1727. Stavba kostela, zasvěceného sv. Františku Xaverskému, byla dokončena roku 1735. Na okraji obce vyrostla také velkolepá residence kláštera a kostela. V klášteře byli vychováni kněží v kazatele a misionáře. Rezidence byla určena pro členy řádu s plicními chorobami, a proto byly v okolních lesích zbudovány cesty a dlážděné lesní komunikace pro vycházky. Tyto doby dosud připomíná cesta na Jezuitský vrch pod myslivnou. Po zrušení jezuitského řádu připadl majetek v Opařanech a Bernarticích roku 1773 studijnímu fondu. Později zde byla zřízena jezuitská škola a roku 1795 byla z panských stájí upravena další školní budova, která dnes již neexistuje. Na jejím místě stojí dnes funkcionalistická administrativní budova nemocnice.

V 19. století byl jezuitský majetek ve veřejné dražbě zakoupen kněžnou Quidobaldina z Paarů a ta ho připojila k panství v Bechyni. V bývalém klášteře byly umístěny vrchnostenské úřady a byty úředníků. O klášteře se začalo mluvit jako o zámku. V roce 1889 byl areál zakoupen zemským výborem a určen k psychiatrické péči pro dospělé.

V roce 1924 zde bylo v zájmu státu vybudováno první zařízení pro děti s psychickými poruchami po vzoru zařízení pro dospělé, včetně moderní školy s tělocvičnou, sluneční lázní s krytým bazénem. Zpočátku zde převažovaly děti s mentálními defekty a sociální problematikou. S postupem doby a s pokrokem medicíny, včetně koncepce oboru, se po několik generací přebudovalo zařízení pro kvalitnější péči a indikované psychiatrické případy. Přibýval počet lékařů a erudovaný ošetrovatelský personál. Postupně klesal počet

Dětská psychiatrická nemocnice Opařany

Opařany 121, 391 61
tel.: +420 381 204 211, fax.: 381 204 210
e-mail: dnpoparany@dnpoparany.cz, www: <http://www.dnpoparany.cz>
IČO: 00667421, DIČ: CZ00667421

lůžek, zkvalitňovaly se diagnostické a terapeutické služby, budovalo se moderní pojetí zařízení, redukovaly se plochy ložnicové ve prospěch ploch pro terapeutické aktivity, diferencovala se péče směrem k pacientovi, areál se začal využívat pro rehabilitační a resocializační programy. Pro účely dětské psychiatrie je zařízení využíváno dosud (www.oparany.cz, www.kostelycz.cz, *PAMÁTKY JIŽNÍCH ČECH 2 2009*).

PhDr. Jana Sosna Voňavková
tisková mluvčí
jana.vonavkova@dnpoparany.cz
+420 602 233801
Opařany 121

DPN Opařany poskytuje zdravotní služby ambulantní v oboru dětská a dorostová psychiatrie, dospělá psychiatrie, klinická psychologie, fyzioterapie. Zdravotní služby jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Nemocnice má uzavřené smlouvy se všemi zdravotními pojišťovnami. Je státní příspěvkovou organizací, zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví a je samostatným právním subjektem.